

LL + ML
July 13
H-20814/b

HUNGARY

STANDARD OF LIVING (3206-782)

COMMUNICATIONS (507a-756.1)

INCOME OF DANUBE RIVERMEN

SOURCE RELIABILITY: Believed to be reliable.

DATE OF OBSERVATION: Until end of 1960.

ENGLISH SUMMARY: The report deals in detail with the salaries, per diem payments and other extras accrued by people employed with the Danube Shipping Co.

An account of the income gained through smuggling is also given in the report. These earnings are in some cases considerably higher than the legal earnings, particularly in the case of "reliable" Communist rivermen who are more daring in their efforts.

Coffee is smuggled from the USSR, nylon goods and watches from Austria and other Western countries. Money is earned in the USSR through the sale of Hungarian nylon pullovers, in Austria by the sale of forints. A nylon pullover worth 200 forint can be sold in the USSR for 180 roubles. A kilo of coffee bought in the USSR can be resold in Hungary for 200-300 forint. One forint is worth a half-schilling in Austria. A watch worth 50 schillings can be resold in Hungary for 500 forint. The report also deals with Sunday work and the settling of casual damages at the expense of the employees.

EVALUATION COMMENT: After a long interruption this report supplies again a colorful picture of the financial conditions and earnings of Hungarian sailors. The salaries of sailors are on the same level as they were in the past years. The details on the possibilities of smuggling seem to be correct, because travelers to the Soviet Union or to other people's democratic countries reported on the same smuggling objects.

A MAHARTnál alkalmazott dunai hajósok fizetése törzsfizetésből, étkezési pótlékból, külföldi pótlékból és órapénzből áll.

Törzsfizetések:

Kezdő matrózok	950.- forint
Haladó matrózok	970.- forint
Idős matrózok	990.- forint
Gépkezelők	1.100.- forint
Fedélzeti mesterek	1.100 - 1.200.- forint
Hajókezelők (adminisztrációs munka)	1.100.- forint
Uszályos kormányos	1.150 - 1.300.- forint
II-od gépés	1.200.- forint
II-od kapitány (hajós nyelven kapitány)	1.200 - 1.300.- forint
Kapitány (hajós nyelven parancsnok)	1.800.- forint.

Az étkezési pótlék a hajon töltött napok után napi 10.- forint.

A külföldi pótlék a külföldön töltött napok után Romániában 14.- forint, a többi országban 7.50.- forint.

Órapénz az utazás minden órája után az uszályos matróz részére 0.65 forint. Uszályos kormányos órapénz fejében 0.80 forintot kap.

A hajósszemélyzet külföldi bevásárlásait - (élelem - devizaelőlegekkel teszik lehetővé.

A devizaelőlegek összege:

Nyugatnémetországban családos napi	DM 6.- á 2.80 F.
nőtlen	DM 4.-
Szovjetunióban családos	R 15.- á 1.44 F.
nőtlen	10.-
Ausztriában családos	SCH 30.- á 0.50 F.
nőtlen	20.-
Romániában családos	L 14.- á 1.44 F.
nőtlen	10.-

Bulágirában családos	leva 10.- á 1.77 F.
Yugoszláviában családos	D 450.-
nőtlen	300.-

Az előleget a hajósok részére annyi napra adják ki, ahány napot az illető országban előreláthatólag tölteni fognak. A felhasznált devizák ellenértékét a hó végén a fizetésből levonják. A devizaelőleg összeg egy családnál körülbelül 800 forint körül jár egy hónapban.

Vigyázni kell arra, hogy az egyes devizákból egy tartózkodás alatt ne költsenek többet, mint amennyit az illető országban eltöltött napok száma után költeni szabad. Ha ugyanis a tervezettnél kevesebb napot töltenek egy országban úgy az előlegként kapott többlet devizát vissza kell szolgáltatni. Az egyébként megtakarított devizákat a hajósok jogosultak a következő ut alkalmával elkölteni. Ezeket a megtakarított devizákat a hajósok nem is szívesen adnák vissza, mert hisz minden keleti országban van egy két árucikk, amely a hazainál sokkal olcsóbban szerezhető be. Például a Szovjetunióban a kávé, Bulgáriában a gyümölcs és általában bőrárúk, Jugoszláviában a textilárúk. Egyedül Romániában nem lehet semmit sem jó áron venni. Forrás szerint a román gazdasági viszonyok összehasonlíthatatlanul rosszabbak, mint a többi népi demokratikus országokban. Az élelem kevés, rossz minőségű és nagyon drága. Egy kiló burgonya öt-hat lei. A kenyér egészen fekete.

A hajósok a Szovjetunióban szintén nagyon ritkán vásároltak élelmet. A piacok nagyon szegényesek. Zöldség sokszor egyáltalában nincs. A nem mindig kapható húst, vagy az aránylag bőségesen kapható halat olyan piszok és légytömeg között árulják, hogy a higiéniához szokott embernek elmegy a kedve a vásárlástól.

CSEMPÉSZÉS

Az egyes árukban fennálló országonkénti óriási árdifferenciák nagyon jövedelmezővé tették a csempészsést. A csempészsésből eredő jövedelem a hajósok fő jövedelmi forrása. Ez különösen a kommunista hajósokra vonatkozott, mert a "megbizhatatlan" hajósoknak ezen a téren nagy óvatossággal kellett eljárniuk.

A csempészsés majdnem kizárólag csak néhány árucikkre vonatkozott és pedig olyanokra, melyekből kis kockázattal a legnagyobb hasznot biztosíthatták.

Szovjet utra a hajósok magyar nylon pullovereket vittek magukkal. A 200 forintos pulloverért 180 rubelt kaptak. Az ellenérték fejében kávéat vásároltak, aminek kilója a Szovjetunióban 45-47 rubel. Ezt a kávéat "nagyban" 150-200 forintért adták tovább BUDAPESTEN. Ennek a nyerskávénak kilója kicsiben 300.- forint.

Ausztriában és általában nyugaton nylon árut és órát vettek. Az árut a kisebbért forint bankjegyek (100-sok) ellenértékéért vásárolták. A legutóbbi időkben egy forintért 0.50 schillinget kaptak.

BÉCSben a hajósokat már várják a zugárosok a "kilós órával". Ezeket az órákat a hajósok azért hívják így, mert az árusok azokat nagyobb zacskókból, majdnem zsákokból, mint "kilós árut" öntik ki. A 60-100 schillingért vett órákat BUDAPESTen 500-600 forintért adják tovább. A hét schillinges nylon fejkenőért PESTen 60 forintot kapnak. 50 schillinges blúz PEST-i ára 250-300 forint. Ezek bolti ára 460.- forint.

A "tankosok", akik olajtankhajókkal gyakran mennek BÉCSbe és akik tulnyomórésze "megbízható" kommunista egy-egy utra 30.000 forintot is visznek magukkal.

PESTen sokan hivatásszerűen élnek abból, hogy hajósoktól árukat vásárolnak. Aránylag nagyon ritkán "bukik le" ezek közül valaki.

Vannak olyan hajósok is, akik már PEST-i öröklakást is vásároltak.

VASÁRNAPI MUNKA ELSZÁMOLÁSA

Korábban az uton, vagy a külföldi kikötőkben töltött vasárnapokat összeszámlálták és a hajósok azok számával meghosszabbíthatták az évi rendes szabadságukat. Erre módot adott az is, hogy a hajósok szabadságukat ugyis csak a téli szünetben vehették ki. Ujabban az az elv, hogy a hajósok szabadnapjukat "a hajón is eltölthetik" és az uton töltött vasárnapért térítést nem adnak. Tekintettel azonban arra, hogy a hajón vasárnap is kell "kerekezni", egy hajon töltött "szabadnap" semmivel sem különbözik egy rendes munkanaptól.

KÁROK ELSZÁMOLÁSA

A kormányosokat, kapitányokat, de a többi hajóst is anyagilag igen súlyosan érinti a hajókban felmerült károk áthárítása a hajós személyzetre. Az elv az, hogy véletlenek nincsenek és a károkért a hajósok felelősek.

Kisebb károknál, például ha egy vödör beleesik a Dunába, a hajósok nem is jelentik a kárt, hanem maguk azt saját zsebükből térítik meg. Egy vödörért például a MAHART 50 forintot von le a fizetésből akkor, amikor ugyanolyan vödör a boltban 38.- forintért is kapható.

Az összeütközésből eredő nagyobb és el nem hallgatható károk összegével a kormányost, de néha az egész hajószemélyzetet terhelik meg. A vétlenség bizonyítása majdnem kizárt. A vélelem mindig a hajós ellen szól. Ez az oka annak, hogy sok hajós évekig nem mászik ki a kárlevonások terhe alól.

End